

NAŠ GLAS

Glasilo Zveze državnih nameščencev za Slovenijo v Ljubljani

„NAŠ GLAS“ izide vsakega desetega, dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrletna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. — Upravništvo: Ljubljana, Vodnikov trg št. 5/I. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

S hvaležnostjo se spominjamo danes, ob desetletnici

vseh znanih in neznanih desetisočev drž. nameščencev, naših tovarišev, ki so s svojim nesebičnim delom in z žrtvami ustanovili našo državo, trpeli dolgih deset let zanjo, jo vodili in varovali v najnevarnejših časih in ki še danes neomajno stoje, kot njen najbolj čvrsti steber, do smrti zvesti svoji domovini.

Čast jim in slava!

KOŠAČAN:

Komu in čemu veljaj naš boj?

(Za desetletnico.)

Državno nameščenstvo, zlasti v Ljubljani je pričelo oster boj proti obstoječi draginji. Ker se v našem listu izmenjavajo misli, naj tudi jaz povem svoje:

Da obstoja pri nas draginja, to je nesporno. Boj z naše strani proti njej — saj jo občutimo državni nameščenci najbolj — je zato umeven in upravičen. Pozabiti pa ne smemo pri tem na boj proti globljim razlogom obstoječe, draginje, proti onim vidnim in nevidnim silam, intrigam in praktičnim naše ljube države, ki so prvi in zadnji vir vsega zla, vsega gospodarskega in političnega kaosa, torej tudi draginje in naše uradniške mizerije.

O vsem tem je naš list že obširno in v raznih člankih razpravljal. Primerjaj n. pr. članke, priobčene pod »Trda, neizprosna beseda« v št. 2., 3. in 5. »Našega Glasa« od letos.

Zato naj podam le sumaričen pregled dejstev, ki obstojajo navzlic stokratnemu ožigosanju lepo mirno naprej.

I. Ves čas 10letnega obstoja Jugoslavije so je pri nas večinoma samo politiziralo, a delalo malo, zlasti pa brez trdnega, dobera premišljenega političnega in gospodarskega programa.

Najvišji uradniki države, ministri, njihovi pomočniki in podtajniki niso služili kot taki državi, marveč so ostali vsekar in povsod navzlic državnim plačam najdolednejši in najvnetejši strankarski agitatorji in eksponentje. Prav malo je častnih izjem.

Po teh glavah so se vzgledovali udje zlasti v južnih pokrajinah. Več kakor čudež bi bil, da bi mogla taka uprava sama posebi doprinesiti kaj k politični in gospodarski konsolidaciji države.

II. Poleg tega nesistema dela pa je korakal dosledno sistem večnih, dostikrat umetnih vladnih kriz, sistem partizanskih činov, sistem neenakosti v upravljanju pokrajin onstran in tostran Drine, sistem kraje in ropanja javnega denarja.

In nazadnje so počili še streli v skupščini.

Pri takih razmerah se potem ni čuditi, da smo politično in gospodarsko na tleh, da je padel naš inozemski kredit na nič in da se je bati, da bo prej Albanija organizirana država (da z laško pomočjo) kakor pa naša lepa Jugoslavija.

V 10. letu osvoboditve in ujedinjenja smo, toda kje je razpoloženje, kje narodna in državna navdušenost izza oktobrskih in decembrskih dni pred 10. leti?! Vse razorano, razdejano in pokopano!

Preko naših svetlih idealov, preko naših vzajemnemu delu pripravljenih src je objestno gazil mamonižem, egoizem, korupcijonizem, uničujoč in požirajoč zlate zaklade najboljšega razpoloženja in državljanske miselnosti našega naroda na eni, ter milijarde denarja na drugi strani.

III. Tu udrihajmo, tu se borimo dalje, ako že nismo docela omagali! Draginja bo pri tem kot delni pojav skrajno nezdravih državnih prilik sama posebi zadeta in eliminirana. Sicer je pa draginja relativen pojem. Za nas državne nameščence obstoji, ker nas država tako mizerno plačuje kakor nobena druga. Ni pa res, da ni denarja za izboljšanje naših prejemkov. Seveda, dokler bodo prejeli tisoči in desetisoči Srbijancev plače kot dnevnica in služitelji, dasi jih ni po cel mesec v urad, dokler bo vsak tretji odrasli Srbijanec plačan od države kot tak ali pa v drugi obliki za nič in nič, oziroma za opravljanje agitatorskih poslov, dokler gredo na nepotrebnih dnevnicah in provizijah letno stotine milijonov, tako dolgo seveda ne bo denarja za izplačilo znanih razlik in izboljšanje naših prejemkov.

Da pa ne bo kdo mislil, da pretiravamo, oziroma smo pretiravali v gori omenjenih člankih, naj citiram mnenje dr. Nedeljko vića, generalnega ravnatelja Poštne hranilnice, ki ga je zapisal v beograjskem »Privrednem pregledu« v posebnem članku:

»Ako bo šlo tako naprej, bo kmalu polovica državljanov državnih nastavljenecv, oz. v državni službi.«

Boj vsem izrodkom! Boj draginji, predvsem po boj partizanstvu in korupciji!

Boj draginji.

! Znamenito pismo in še kaj.

Značilna za miselnost šefa ljublj. mestnega tržnega nadzorstva je metoda, ki se je poslužuje v svojem pismu na »Zvezo«. Ugotovitvam kakor so te: »Ljubljana je med najcenejšimi mesti Jugoslavije« in »Cene so absolutno reducirane na najnižji dobiček prodajalcev« se ne čudimo. Saj razkrivajo prav istega nesocialnega duha, ki ga kaže znano poročilo trž. nadzorstva, v katerem so bili stalni nameščenci tako prostaško napadeni in žaljeni. Da se pa tržni nadzornik zato zavzema za interese trgovcev, obrtnikov in kmetovalcev, od katerih živimo vsi, »ker ti plačujejo davke«, je pa — milo rečeno — skrajna naivnost, če ni pone-

srečen dovtip. Kaj mar mi, državni in zasebni nameščenci, ne plačujemo nobenih davkov? Če bi se g. Plemelj izvolil vsaj malce informirati, pa bi videl, da stalni nameščenec od svojih skromnih prejemkov plačuje sorazmerno vsaj prav toliko davka, kakor obrtniki ali kmetje, če ne še več. Kje pa je trošarina, državna in občinska, ki jo nameščenec prav tako, le sorazmerno z dohodki, še mnogo, mnogo več plačuje nego producenti? Ta argument torej ne drži! Pač pa bi bilo treba, da pomisli uslužbenec mestnega magistrata, da je njegova naloga enako ščititi in enako braniti vse sloje prebivalstva, vsakega, kakor in kolikor je varstva in obrambe potreben. Da bo treba stalne nameščence, ki žive zgolj od svojega dela, tako rekoč iz rok v usta, še posebno zaščititi, bo menda tudi jasno. Tistega, ki je varstva bolj potreben, treba bolj ščititi. To je osnovno načelo socialne politike po vsem svetu. Menda bo veljalo tudi za Ljubljano. Pa če bi stalni nameščenci tudi res ne plačevali davkov, bi bil to le dokaz, da nič nimajo, kar bi bilo treba obdavčiti. Zato bi bili zaščite še bolj potrebni. Napram trditvam v pismu, kakršna je na pr., da je »Zveza napačno informirana od ljudi z zahrbtnimi nameni«, se naši »Zvezi« res ne bo treba braniti. Sicer pa, zakaj niso kar imena navedena? Razkrivajo pa nekoliko čudni način, ki navadno ni običajen v stvarnih polemikah. Da imajo tudi »blagohotni nasveti«, kako naj Zveza postopa, da bo mogla svojemu članstvu in stalnim nameščencem sploh »več koristiti, kot s še bolj rdeče pobarvanimi članki« itd., svoj poseben pomen, ki ga lahko vsak brž ugane, je očitno.

Ne bi se pečali s tem pismom obširneje, da ni na poslednji občinski seji padla ugotovitev, da so žalitve v znanem poročilu trž. nadzorstva zasebno mnenje nekega mestnega uslužbenca, s katerim se niti magistrat, niti vodja tiste ankete ni solidariziral in se tudi zdaj ne solidarizira. To je poročevalec ugotovil, ni pa izrazil vsaj svoje zasebne obsodbe teh žalitev in tega »zasebnega mnenja«, ki je bilo vendarle javno izraženo na način, ki je moral neobhodno vzbuditi dojem, da gre za uradno poročilo in za službeno mnenje dočignega uslužbenca trž. nadzorstva.

Dejstvo je, da občinski svet teh žalitev vsega fiksnega nameščenstva ni javno obsodil, da v svoji javni seji ni ničesar podvzel proti uslužbencu, ki jih je povzročil in da v pomirjenje in zadoščenje javnih in zasebnih nameščencev ni ničesar ukrenil. Ustanovitve »tržnega odseka« ne moremo smatrati za poskus, da se našim zahtevam, ki jih na unionskem shodu z dne 30. oktobra sprejeta resolucija sklepoma navaja, ugodi.

Tam stoji sledeče: »Zahtevamo od mestnega magistrata, izražajoč hkrati najodločnejši protest, da na nepristranski način ugotovi funkcionarja, ki je dal v izvrševanju službe, torej v uradnem poslovanju, povod za nizkožne žalitve, izrečene na naslov državnih in drugih nameščencev, ljubljanskih konzumentov, da ga po disciplinskih predpisih kaznuje in da dá javno zadoščenje na časti težko prizadetim mestnim slojem.«

Vprašamo javno slavni občinski svet, kaj je z ozirom na to našo resolucijo, sklenil in odredil. Je že ugotovljeno, kdo je tisti funkcionar, je proti njemu že uvedeno disciplinsko postopanje in kako je poteklo? In kaj namerava ukreniti občinski svet, da se slični dogodki ne bodo ponavljali? Pričakujemo točnega javnega odgovora, ki ga kot občinarji in davkoplačevalci imamo pra-

vico zahtevati. Nejevolja fiksnih nameščencev je spričo nekaznovanih žalitev vsega stanu priklopela do vrhunca. Javno smo bili s službenega položaja sramočeni in žaljeni, zahtevamo tudi javno zadoščenje s strani, ki je za to edino pristojna.

Apeliramo na občinski svet, da tega našega pošteno mišljenega apela ne presliši. Rodila ga je naša vera v njegovo nepristojnost in v umevanje socialnih nalog, ki mu jih stavijo nemogoče razmere, v katerih životari ogromna večina mestnega prebivalstva.

In še kaj.

Od uvaževane strani smo prejeli obširen odgovor za g. Plemlja in njegovo znamenito pismo. Zaradi pičlo odmerjenega prostora v listu in pa, ker nam ni na tem, da bi se kdo zazdel samemu sebi, podajamo samo glavne misli gosp. dopisnika. Čudno je, da uradna oseba, pravi dopisnik, v uradni zadevi uradni stranki piše — privatno pismo. Po službenih predpisih je to nedopustno. Ugotavljamo, da je g. Plemlj še vedno na svojem dosedanem službenem mestu! Trditev, da je »Zveza neinformirana od ljudi z zahrbtnimi nameni«, odklanjamo kot deplasirano, četudi nimamo od Zveze posebnega pooblastila. »Rdeče pobarvani članki« so v resnici prav krotki in odgovarjajo do pičice resnici. Sicer jih pa ni spisala »Zveza«. Sklepni stavki v pismu so pa same nečnosti. Mi vsi živimo od trgovcev in obrtnikov! Ta trditev je »lex Plemlj« in je v nacionalni ekonomiji epohalna nova trditev. Sicer pa smo to trditev okrcali že v prejšnjem članku. Res, čudni so ti nazori, ko ve vsak drž. nameščeneec, da plačuje 1/4ko od svojih službenih prejemkov za različne davke, poplave itd. Moramo se smejeti teoriji, katere absurdnost leži na dlani. Žal, se pa tudi bojimo, da se s takimi trditvami vstvarja predvojni teren, ko so nam brusili v brki: Uradniki samo žro in žro...

Draginja in občinski svet.

Debata o draginjskem vprašanju v ljubljanskem občinskem svetu je pokazala, da smo prav sodili o naših občinskih očetih. Sprva se je od raznih strani skušalo vso zadevo poriniti na politični tir, pozneje, ko se je to izjalovilo, so pa ubrali pota, kakor smo jih že napovedali. Tržni red bo treba spremeniti, so sklenili, in zato je seveda nujno potreben poseben tržni odsek. S tem je draginja seveda kratko malo odpravljena. Zdaj

Dr. Fran Ogrin:

Prvi dnevi svobode v Črnomlju.

Jugoslovanski veji slovanskega naroda so bili usojeni v zgodovini tužni dnevi. Najprej je zapadel v robstvo najsevernejši del, Slovenci, ki so prišli, ko je podlegel Ljudevit Posavski, začetkom 9. stoletja pod frankovsko oblast. Za njimi so zapadli v odvisnost Hrvatje. Po nesrečni bitki na Kosovem l. 1389. pa je v kratkem zagospodoval nad celim Balkanskim polotokom turški polumeseč.

Pa so se osvobodili turškega jarma po stoletni junaški dobi hajdukovanja in bodrilnih nacionalnih pesmi i Bolgari i Srbi. Od takrat je bil uprt pogled domoljubnih, proroških Slovencev na jug, na vzhod. Proč, proč od tujega, nemškega vpliva in nasilne Avstrije! To geslo je čedalje bolj prodiralo in se utrjevalo. In sanjali smo Jugoslovani, zarobljeni v Avstro-Ogrski, zlati sen o svobodi, o razmahu in uveljavljanju našega jezika, naše samobitnosti in kulture.

V težkih dneh svetovne vojne so te zlate sanje trenutno motili raznovrstni zunanji dogodki, toda trdne nade na vstajenje, na osvobojenje, niso strli. Sladka nada nam je vsak dan polnila srce, vsak dan opajala dušo.

In slednjič je napočil dan, lepši in jasnejši od vseh dni našega preteklega življenja, dan svobode, dan ujedinjenja, 29. oktober 1918.

Tudi v Črnomlju smo ga praznovali z oduševljenjem in zadivljenjem prerojenih ljudi. Naj opišem na kratko tedanje dogodke!

se bo šele začelo v vsem miru lepo in počasi razpravljanje, kako bi se zmajali draginje in oderuštva »v okom prišlo«. Morda se iz vsega tega kaj izcimi, morda tudi ne — vseeno: odsek je bil izvoljen in registraturna številka, pod katero je bila na magistratu protokolarizirana protestna resolucija »Zveze«, je s tem rešena. Tako so si mislili gospodje na magistratu; mi to stvar gledamo drugače. Nam treba pozitivnih dokazov, da je občina pripravljena nastopiti z vsemi zakonskimi sredstvi zoper brezvestne navijalce cen vsakdanjim živlom, zoper špekulante, zoper karotele na živilskem trgu in zoper vsako oviranje svobodne konkurence, ki nam edino more pomoči iz sodanjih nevzdržnih razmer.

Vsega tega nismo dočakali. Navzlic vsem občinskim svetovalcem, ki so sami državni ali zasebni nameščenci (in teh je preko dvajset v občinskem svetu), se ni zgodilo prav nič pozitivnega, kar bi kazalo, da ima občina namen in voljo, odpraviti draginjo in prebivalstvu olajšati oz. vsaj nekoliko skušati olajšati življenje. To si bomo mi državni nameščenci — in z nami vsi, ki žive od dnevnih, tedenskih in mesečnih mezd, pa naj se imenujejo kakorkoli — zapomnili. Spomnili se bomo tega ravnanja posebno ob času prihodnjih občinskih volitev. To je, se zdi, še edini način, s katerim moremo mi, ki smo tudi občinarji, tudi davkoplačevalci, pokazati našim občinskim zastopnikom svojo — hvaležnost. Naše geslo bo: **zvestoba za zvestobo.**

Preuranjena vest.

V zadnji številki smo priobčili vest, ki nam je došla iz povsem verodostojnega vira, da je g. župan dr. Puc premestil tržnega nadzornika Plemlja. — Žal moramo danes ugotoviti, da ta vest ni docela točna, ker do danes o kaki premestitvi imenovanega magistratnega uslužbenca ni nič oficijelnega znanega. Nasprotno: vidimo, da imenovani gospod še vedno vrši svoje funkcije, kakor da se ni nič zgodilo. Tudi ni doslej »Zveza« od magistrata prejela še nobenega obvestila, da bi bil magistrat proti imenovanemu funkcionarju uvedel katerokoli izmed postopanj, ki jih je javno nameščenstvo zahtevalo v svoji resoluciji, sprejeti na protestnem shodu v Unionu 30. oktobra tega leta.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in ilka tovarna J. O. S. REICH.

Splošno radovanje in Nar. svet. — Zeleni kader.

Mesto Črnomelj je pokazalo, kaj so čutili njegovi prebivalci po večini že med vojno. Improviziral se je obhod po mestu z godbo in z bakljami, ki so se ga udeležili: obč. odbor, vse uradništvo, požarna bramba in stotine ljudstva. Med obhodom, ki sta mu na čelu jezdila v sokolski opravi Janko Cimerman in rajni Ignacij Kvas, je dalo ljudstvo duška svojemu prekipeljavemu navdušenju, svojim nebeškim čuvstvom z gromovitimi slava-klici Wilsonu, dr. Kreku in drugim narodnim boriteljem.

Po končanem obhodu se je zbral ves narod na trgu pred posojilničnim poslopjem. Živo pozdravljen, je stopil na balkon lekarnar g. Spiro Vranković, ki se je mnogo trudil za celo manifestacijo. Govoril je navdušen govor, ki so ga prekinjali živijo in slava-klici na osvoboditelje človeštva in naroda. Ko je po končanem govoru odpelo vse ljudstvo pesmi: Hej Slovani, Lepa naša domovina in Slovenec, Srb, Hrvat, se je razšlo; razgovarjalo pa se je še dolgo o zadnjih dogodkih po raznih gostilnah.

Drugi dan na večer je prinesel nekdo, menda dr. Leitgeb, iz Metlike novico, da so prispeli Amerikanci in Francozi v Ljubljano. Novica je šla od ust do ust in zopet se je stvaril obhod, kakor na predvečer. Na čelu sta jezdila dva Sokola, eden od teh je bil srbski vojni ujetnik. Kakor so se vsi čutili svobodne, odrešene, tako i vojni ujetniki. Laški ujetniki so klicali: Eviva

Še enkrat grozdje.

V »Slovincu« z dne 15. p. m. beremo, da je bilo grozdje v Beogradu letos *nenavadno poceni*. V oktobru so na trgu prodajali prav dobro grozdje na drobno po 3 Din kilogram, v novembru pa po 4 Din. — V Smederevu (od koder si nabavljajo ljubljanski branjevci svoje zgolj prima namizno grozdje, op. ur.) se je prodajalo v oktobru grozdje za vino na debelo po 1-50 Din za kilogram; prvovrstno grozdje za izvoz pa »seveda nekoliko dražje«. Svojo notico zaključuje list z ugotovitvijo: »Vsekako je bila cena grozdju v Ljubljani letos *preseneljivo visoka*«. —

Po čem so pa prodajali to grozdje, ki je veljalo v Smederevu po 1-50 Din oz. nekoliko dražje, v Ljubljani? Po Din 10— do Din 15—. In potem se »Sekciji trgovcev s sadjem« še zljubi priobčevati razna »Poslana« v naših dnevnikih!! Čemu in komu v prid?

„Srčni sporazum“

na ljublj. rotovžu stoji še naprej trdno in neomajno. Od večine občinskih svetnikov je edini g. Urbančič čutil potrebo, da se kot državni poštni nameščeneec oglasi za naše pravice in izrazi svojo nejevoljo nad postopanjem mestnega uslužbenca, ki je ves stan fiksnih nameščencev tako težko žalil. Od ostalih državnih in privatnih uradnikov ni nihče izrekel vsaj tople, naklojene besede naši akciji. Draginjsko vprašanje se je obravnavalo z istim hladnim poslovnim mirom, kakor vsa druga. To veliko razumevanje teženj in zahtev konzumentov si bo treba zapomniti. Za čas pred prihodnjimi občinskimi volitvami. — G. Urbančiču pa gre priznanje, da ni pozabil na interese stanu, kateremu tudi sam pripada in da mu je socialna pravičnost nad politične predhodke.

Kralj Alkohol.

V ljubljanski oblasti je približno 3600 različnih točilnic alkoholnih pijač. Na vsakih 150 prebivalcev pride že ena. Strašna številka! Pa če bi se vsaj točilo le vino in pivo — ampak koliko je med temi točilnicami žganjarn? Mar naj odmore temu zlu zvišanje oblastnih doklad? Zelo dvomimo.

Podražitev mleka v Ljubljani.

»Slov. Narod« javlja, da so Združene mlekarne od 15. novembra zvišale ceno mleku za 25 par

Jugoslavia! ki jim je tu in tam odgovarjal klic: Živela Italija! Danes bi bilo to nemogoče.

Po dovršenem obhodu so bile izgovorjene še tople pozdravne besede (pred posojilnico) na Angleže in Francoze, ki so baje že v Ljubljani.

Po dveh dneh pa se je izkazalo, da to ni res in da so zavezniške čete še daleč od avstrijskih mej.

Prvo, na kar je mislil osvobojeni narod širrom domovine, je bila samoobrana in skrb za upravljanje. Tudi v Črnomlju se je ustanovila Narodna obrana in je bil izvoljen za predsednika meščan in trgovec g. Karol Müller in za vodjo rajni geometer Alojzij Lušin. Odstavila je na vseh svetnikov dan poveljnike vseh vojaških oddelkov, broječih do 500 mož. Pri tem je prevzel poveljstvo nad vojaškim oddelkom za dovažanje drv v Črnomlju prejšnji stražmojster tega oddelka — ritmojster je takoj zapustil vojno četo — Streha, Hrvat po rodu.

Ob 1. uri popoldne (1. XI. 1918) se je izvolil po predlagani listi na javnem, z ljudstvom napolnjenem trgu pred posojilnico tudi krajevni odbor Narodnega sveta za Črnomelj in okolico. Pred izvolitvijo je pojasnil sklicatelj Karel Müller pomen te volitve. Izvoljeni so bili: Ignac Klinc, viš. davč. upravitelj, Dr. Jože Malerič, okrož. zdravnik, dr. Fran Schaubach, okr. sodnik, Janko Schweiger, viš. sodni oficijal, Miha Schweiger, posestnik, Ferdo Stonič, viš. sod. oficijal in posestnik, Ivan Ušlakar, notarski substitut, Spiro Vranković, lekarnar, Matija Weiss, posestnik, in pisec tega članka, tedaj okr. komisar. Člani so izvolili takoj nato predsednika dr. Josipa Maleriča, dr. Schau-

pri litru. Izgovarjajo se na kmečke dobavitelje, ti pa spet na — sušo, dasi je znano, da se je letos krmo pridelalo na pretek. List dostavlja: »Konzumenti se po pravici pritožujejo, da so tržne razmere v Ljubljani od dne do dne neznosnejše. Najnujnejše življenske potrebščine so se v zadnjem času občutno podražile in vse kaže, da bodo cene še poskočile. — Položaj uradništva, delavstva in siromašnejših zasebnikov postaja obupen. Če pojde tako naprej, bo morala oblast energično poseči v tržne razmere in preprečiti vsako navijanje cen.« — Malo kasno spoznanje sicer, pa vendar dokazuje, da naš boj zoper draginjo ni gola demagogija in le nepotrebno vznemirjanje javnosti. To si velja zapomniti!

Račun brez krčmarja.

V proračunski debati ljubljanske oblastne skupščine je poslanec Skubic pri utemeljevanju nove povečane obl. doklade na navadno vino izjavil (po »Slov. Narodu« z dne 16. t. m.), da »je v tekočem letu znašala 35 par pri litru, kar so gostilničarji izrabili za povišanje cen vina za 1 Din. Ako se letos povišuje oblastna doklada na vino na 65 par od litra, se to zgodi predvsem zaradi tega, da bo na dobičku, ki so ga doslej imeli gostilničarji, participirala splošnost.« — Čisto v redu, mi konzumenti podpisemo z obema rokama. Samo, kako bo oblastna skupščina preprečila, da bi gostilničarji spet povišali cene vinu, recimo vsaj za 50 par pri litru preko današnje cene? Potem bodo zgornje kalkulacije zares le račun — brez krčmarja...

Znižanje cen kruha in moke.

ne pri nas, ampak v Nemčiji. Ker je svetovna žetev letos neobičajno bogata, so znižali cene kruhu, oz. so sorazmerno povečali težo enotnih hlebov brez zvišanja cene. Tako skrbe moderno urejene države za prebivalstvo. A pri nas?

TISK JE VELESILA! Tega se zavedajmo in širimo uradniško glasilo. Ne sme biti državnega nameščence, ki ne bi bil naročnik »Našega Glasu«. Z Novim letom se list poveča, izpopolni, se izboljša v vsakem oziru. Naročajte ga, širite ga, zahtevajte ga v javnih lokalih, oglašajte v njem, pridobivajte mu novih naročnikov. »Naš Glas« mora rasti, razviti se, postati res neobhodno potreben tovariš vsakemu drž. nameščencu. Tisk je velesila!

bacha in dr. Ogrina pa za podpredsednika. Spričo različnih v Narodnem svetu zastopanih struj je prišlo kmalu do malih nesoglasij. Tudi ni bila več jasna kompetenca krajevnega odbora Nar. sveta, ker je na novo sestavljena Narodna vlada za celo Slovenijo priobčila dne 31. X. oglas, v katerem je med drugim poudarila, da dosedanji uradi obdrže prejšnje funkcije, dokler se drugače ne ukrene. Kljub temu so bili vrli Metličani skoro na tem, da odstavijo okr. glavarstvo in uzurpirajo njegovo kompetenco (vsaj za občino Metliko). Oglas Narodne vlade SHS z dne 5. XI. 1918 pa je pojasnil še enkrat delokrog krajevnih odborov Nar. sveta in izrekel, da ne smejo prav v ničemer posegati v kompetenco drugih uradov, zlasti pol. okr. oblasti.

Nekaj časa, četudi ne dolgo, je vladala tedaj meda in negotovost, ki se ji je pridružil nov, silen strah. Bivša avstrijska armada, postavljena proti Lahom ob laško-tirolski meji in ob reki Piavi, se je vsled splošne desorganizacije vojaštva in radi nastalega političnega položaja — avstro-ogrsko monarhija je preminula — razsula in se je umakala v divjem neredu proti slovenskim deželam, Koroški, Tirolski in dalje v notranjost. Stotisoči so šli v nekaj dneh po raznih dolinah. Pri tem je poskušal biti vsak prvi. Posamezniki in cele vojaške enote (polki) so stremeli, da pridejo čim prej do ozemlja svoje narodnosti. Domov, domov! je bilo splošno geslo.

V marsičem se je posrečilo to novodobno ljudsko preseljevanje — iz bojnih poljan v mirne domove — omiliti in regulirati; navzlic temu so

Iz strokovnih organizacij.

SPOMENICA URADNIKOV FINANČNE STROKE.

Podpisana strokovna društva, ki zastopajo nameščence vseh strok finančne uprave v Sloveniji so zaznala za vsebino že izdelanega projekta uredbe o razvrščenju finančnih uslužbencev.

Iz tega projekta izhaja, da je z uredbo predvideno še nadaljnje, izdatno poslabšanje našega itak že skrajno neugodnega materialnega položaja. Finančno uslužbenstvo je bilo že ob prevedbi l. 1923 v primeri z drugimi ministrstvi absolutno zapostavljeno in materialno težko oškodovano.

Življenske razmere finančnega uradništva v Sloveniji so nevdružne, beda v katero se ves stan pogreza, postaja obupna, naš ugled je padel na najnižji nivo. Slovensko finančno uradništvo, ki je ohranilo svoj prislovični sloves poštenosti, vestnosti in nepodkupljivosti — o tem pričajo uspehi in statistika — mora živeti zgolj od svojih službenih prejemkov. Ti pa niti za najskromnejše življenje več absolutno ne zadoščajo.

Če se sprejme razvrstitvena uredba v obliki predlaganega projekta, so naši eksistenčni pogoji uničeni, naše golo življenje pa doslovno ogroženo.

Svoje podrobne predloge in zahteve po izboljšanju material. stanja so podpisana društva že ponovno predložila.

Zato v poslednjem trenutku vlagamo svoj glas proti takemu nezasluznemu poslabšanju naših življenskih pogojev.

Z zakonom o sodnikih je bil princip nedotakljivosti uradn. zakona razbit. Če se priznajo enemu delu drž. nameščencev posebne nagrade in zvišane plače, zahtevamo isto pravico tudi za nas, ki enako zvesto služimo državi in to tem bolj, ker uslužbenci fin. stroke ne uživajo nikakih bonitet v smislu člena 40 uradn. zakona.

Zato z vso odločnostjo apeliramo na državniško uvidevnost vseh odločujočih činiteljev, da se z vsem svojim vplivom zavzamejo za splošno zvišanje materialnega življenskega nivoja, ki naj se doseže z uredbo o razvrščenju.

Zahtevamo

1. Priznanje časovnega napredovanja tudi pri položajnih plačah in sicer po onih načelih in onih meri, kakor se je to zgodilo z zakonom o sodnikih, prikrojeno vse na fin. stroko.

se razširile grozne novice o požigih, tatvinah in plenitvah razbrzdanih čet.

V Bosni, Slavoniji in po Hrvaškem so pa vladali zeleni kadri. To so bili vojaki, ki so desertirali od vojske, dostikrat iz slovenskega domoljuba in se skrivali po gozdih in gorah. Od l. 1917 do oktobra 1918 je naraslo njihovo število od 30.000, baje do 100.000 mož.

Dne 5. XI. 1918. je bil črnomeljski krajevni odbor Narodnega sveta ravno pri seji v gostilni narodnjaka Toneta Sprajcerja, ko so vstopili trije hrvaški častniki, došli iz Karlovca in javili, da se bliža od Petrove gore sem proti Karlovcu zeleni kader, broječ 5000 mož in opremljen s puškami in strojnimi. Na navzročje je novica raznovrstno vplivala: eni so bili konsternirani, drugi ji pa sploh niso verjeli. Sklenilo se je, da se zaprosi v Ljubljani hitre pomoči. Ta seveda ni prišla. Sicer pa ni bila potrebna, ker tudi zelenega kadra ni bilo čez Kolpo. Še enkrat se je pojavil strah pred zelenim kadrom. Ponoči dne 7. novembra je prispel ves razhičen in preplašen v Črnomelj orožnik postaje Predgrad in javil, da so v poljanski dolini roparji (kadraši), ki plenijo, morda tudi požigajo. Na vprašanje, koliko jih je, je navedel številke 100—150—600. Nekateri Črnomeljci so se zelo prestrašili, ko je stražnik to razbojnal zgodaj zjutraj, dasi je oglas obenem priporočal hladno kri in pozival, naj ljudstvo vzdrži mir in red.

Krog 10. ure dop. se je Narodna obrana (Narodna straža) v Črnomlju odpeljala na 4 vozeh s puškami in revolverji, na čelu nadporočnika Hudeca — Poljancem na pomoč. Že po poti pa so

Svetovnih Cudes

je bilo glasovitih v starih časih.
Danes obstoji samo eno čudo,
zato pa tem bolj znano po svojih
7 prednostih, a to je

Schicht
Terpentin =
Milo s svojim 7 prednostmi

2. Možnost za dosego višjih položajev večjemu številu uradnikov, nego to predvideva finančnem odboru predloženi projekt.

3. Posebne doklade za našo odgovorno, odločno in za državo prevažno delo.

Krivica, ki se nam je prizadejala z razvrstitvijo in prevedbo po uradn. zakonu l. 1923, naj se zdaj popravi. Finančno uradništvo Slovenije si je s svojim neoporečnim desetletnim delom zaslužilo pravico, da se ga ne zapostavlja in ne omalovažuje pred drugimi strokami.

Ne zahtevamo nobenih predprav, ne stavljamo pretiranih zahtev — hočemo samo pošteno plačilo za pošteno delo.

Ljubljana, dne 19. novembra 1928.

Podpisi šestih strokovnih društev finančne stroke.

Ta spomenica je bila predložena in razposlana na vsa merodajna mesta in osebnosti.

zvedeli, da je v Poljanah komaj 6 hajdukov. Vendar enkrat v ognju, so se peljali naprej.

Izkazalo se je, da niti 6 hajdukov ni prišlo nad poljansko dolino, ampak da je prišla tjakaj le hrvaška komisija, ki je v Prelesju poizvedovala za ukradenim tobakom in usnjem. Ta se je hotela tudi pri orožniški postaji v Predgradu javiti, toda navzoči orožnik se je zatajil, drugi je pa odšel v Črnomelj s prej omenjeno novico.

Tako ekspedicija — sami odločni možje — ni imela nobenega dela, razen z jedjo in s pijačo.

S tem so utihnile tudi novice o dozdevno strašnem zelenem kadru, kadraši pa so menda že prej pohiteli k svojim ženicam in družinam. Razmere so se vidno normalizirale...

Neštetokrat mi plava duh v one veličastne dneve nazaj, ko smo slavili osvoboditev z najglobljim zadoščenjem in z največjim veseljem. Radost je bila splošna in se je polastila celo malih otrok, ki niti še niso dobro govorili, a so vendar klicali: Živijo Slovinci! (Ksenija).

Daj nebo in usoda, da praznujemo še enkrat svoje vstajenje in osvoboditev danes še zasuznjene naroda izpod najstrašnejšega jarma in barbarstva!

Še prej in čim prej pa naj izginejo vse naše notranje težkoče! Zavlada naj širom države duh pravega bratstva, vzajemnosti in požrtvovalnosti, da se more završiti politična in gospodarska konsolidacija Jugoslavije. Potem nam bo praznik ujedinenja trajno najlepši, najsvetlejši pomnik v našem zgodovinskem razvoju.

Vestnik.

Zveza državnih nameščencev za Slovenijo

ima svojo pisarno v Franciškanski ulici št. 6, I (desno).

Informacije se dajejo ob ponedeljkih, sredah in petkih od 5. do 6. ure popoldne, sicer uradne ure za interno poslovanje razen sobot, nedelj in praznikov dnevno od 5. do 7. ure popoldne. — Tajništvo.

PROŠNJA. Današnji številki smo priložili za posamezne gospode tovariše nabiralne pole. Vljudno jih prosimo, da nam to oprostite in skušajo pridobiti za prihodnje leto kar največ mogoče novih naročnikov. Vemo, da to ni prijetno in hvaležno delo, vendar smo prepričani, da nam zaproseni gospodje tovariši ne bodo odrekli svoje podpore in storili vse, da dvignemo število naročnikov vsaj za polovico. Kdor od gospodov ne bi mogel ali hotel prevzeti tega posla, naj izroči polo tovarišu, ki bo to rad storil. Nihče pa naj pole ne zavrže; če že noče ali ne more za list ničesar storiti, naj nam polo vrne. Vse stroške radi povrnemo.

Gospodje tovariši, agitirajte za list od moža do moža, ker se z živo besedo doseže največ. Temelj vsakega lista je močan kader stalnih in točno plačujočih naročnikov. Samo tak list ima zasiguran obstoj. Vsak drug način vzdržavanja lista se nam zdi nemogoč. Uvažujte to in storite kar morete, da dosežemo svoj namen! — Pole prosimo vrniti naravnost upravi, ne »Zvezi«. — Uprava.

OPOZORILO. Koncem oktobra smo opozorili pismeno na zaostanek na naročnini računano do 31. XII. 1928 vse gospode naročnike, ki niso imeli plačane naročnine vsaj do 30. junija t. l. Prosimo nujno vse one, ki se našemu pozivu niso odzvali prejšnji mesec, da store to gotovo sedaj in nam nakažejo nemudoma še neporavnano naročnino. Istotako prosimo one gospode, ki niso poravnali v novembru celega zaostanka, da nam sigurno nakažejo ostanek takoj prve dni decembra. Vsa naročnina do 31. XI. t. l. mora biti poravnana še tekom decembra. Prosimo! — Uprava.

Popravek. Z ozirom na notico »Diploma«, ki je izšla v 32. številki. Vašega lista z dne 20. novembra 1928 prosim, da priobčite sledeči popravek: Tehnična fakulteta v Ljubljani ni nostrificirala nobene inženjske diplome, ki bi jo bil pridobil na kaki tehnični fakulteti ali visoki šoli absolvent srednje tehnične šole. — Z izrazom odličnega spoštovanja: Dekan tehnične fakultete, *Gostiša*.

Kaj bo z nami? Uredništvo dobiva dan na dan vprašanja iz vrst drž. uslužbencev finančne stroke. »Kaj bo z menoj? Bom li res premeščen?« Razumemo vznemirjenost in velike skrbi, ki jih tarejo. Žal, ne moremo odgovarjati na vsa pisma. Vsem odgovarjamo tem potom: Ne vemo prav ničesar! Bojimo se le, da poseže politika v premeščanja... Zveza je prosila 28. nov. brzojavno ponovno vse merodajne za povoljno rešitev v zmislu predloženih spomenic.

POJASNILA IN STROKOVNE INFORMACIJE so nujno potrebne vsakemu drž. nameščencu. Kje jih dobi? V »Našem Glasu«!

»Naš Glas« v prihodnjem letu. Z Novim letom se »Naš Glas« v tehničnem in vsebinskem pogledu znatno izboljša. Izhajal bo v večjem formatu in prinašal poleg strokovnega gradiva še razne zanimive sestavke iz vseh panog javnega življenja, ki zanimajo uradništvo. Skušali bomo list v vseh ozirih spopolniti, tako da bodo naši bralci lahko zares zadovoljni z njim. Pridobili smo več novih dopisnikov, ki bodo redno prispevali članke stanovske in strokovne vsebine, poleg njih še druge, ki nam bodo pošiljali prispevke splošnega značaja. *Obračamo se s tem na vse drž. nameščence, da se pridružijo zboru naših sotrudnikov.* Želimo, da bi iz vseh strok imeli redne, stalne poročevalce, ki bi poročali o zadevah svoje stroke. Tudi tovariše izven Ljubljane nujno prosimo, da nam redno pošiljajo dopise in poročila o svojem življenju in težavah v službi in izven nje. Drage volje smo pripravljene urediti posebne rubrike za posamezne stroke, če najdemo dovolj sodelavcev. Tako bi osnovali na pr. profesorski vestnik, davčni vestnik itd. Na delo torej: *pošiljajte članke in dopise, agitirajte za »Naš Glas«.*

V nebo vpijoči grehi... Če kdo delavcu pošteno zaslužnega plačila *pet let* ne plača, ampak mu ga trdovratno in vztrajno zadržuje, kaj pravi katekizem o takem dejanju? Da spada med »v nebo vpijoče grehe«.

In če potem gospodar po petih letih dolžno plačilo končno le izplača delavcu, ki ga je ves ta čas tirjal za plačilo in trpel pomanjkanje, ker ga ni dobil, kako naj imenujemo to dejanje? Ali je to le izvršitev, seveda nekoliko zapoznela in zakašnjena izpolnitev starega dolga — ali pa je to čin nezasluzene, nepričakovane in neverjetne milosti in izredne naklonjenosti? Različna tolmačenja so mogoča, če je človek oblagodarjen s primernimi »političnimi« možgani. Za človeka normalne pameti je to stvar, o kateri je bolje, da se ne govori. Samo s plaščem krščanskega usmiljenja jo še more zagrniti.

Poglobitev Zveze. Vstop v Zvezo je prijavilo »Udruženje državnih inženjerjev v Ljubljani«, pravtako tudi »Društvo sodnih pisarniških uradnikov za Slovenijo«. Vse še nečlanjene organizacije smo ponovno pribili na desko — objavili smo jih v »N. Gl.« z debelimi črkami. Pa ni nič zaleglo. Na ponovno povabilo »Zveze« so se vsa ostala društva izjavila odklonilno.

Poštna hranilnica v luči statistike. K nedavno v beograjskem »Vremenu« izišlemu članku generalnega direktorja poštne hranilnice, Nedelj kovića, ki je vzbudil toliko senzacije v najširših krogih in najrazličnejših komentarjev, je v zagrebških »Novostih« napisal znani hrvatski narodno-gospodarski pisec dr. Ivo Belin daljši članek. Iz tega posnemamo samo par statističnih podatkov, za katerih točnost prepuščamo odgovornost seveda avtorju samemu.

Konec septembra t. l. je štela poštna hranilnica 16.222 *imejteljev čekovnih računov*. Od tega pri podružnicah v Beogradu (kamor spada tudi Srem in vsa Vojvodina) in Skoplju: 3689, pri vseh ostalih filijalkah v Ljubljani, Zagrebu in Sarajevu pa 12.534.

Ob istem času je znašala skupna vsota *vlog* 552 milijonov dinarjev. Od tega je odpadlo na Beograd in Skoplje 163 milijonov, na ostale (rečimo na »prečanske«) filijale pa 389 milijonov.

Po stanju koncem leta 1927 so bili *kredit*, ki jih je poštna hranilnica dovolila posameznikom, porazdeljeni takole: na ozemlju beograjske in skopljske filijale je bilo dovoljenih 245 mili-

jonov dinarjev, na področju vseh prečanskih podružnic pa 201 milijon.

V nadzornem odboru je šest članov, med njimi ni nobenega prečana. Med člani so: generalni direktor pošte, pomočnik ministra za finance, načelnik ministra za trgovino, komisar finančne ministrstva. Nadzorni odbor je za l. 1927 prejel *nagrado* 288.000 dinarjev.

Svojo zahtevo po decentralizaciji uprave poštne hranilnice, s čimer bi se avtomatično odpravil povod za vse glasove o favorizaciji posameznih pokrajin, podpira dr. Belin še s sledečo statistiko: ugotavlja, da so prečani plačali sorazmerno dosti več državnih davščin, kakor prebivalci srbjanskih delov države.

Od leta 1919 do konca maja 1928 je bilo vplačanih *neposrednih davkov*: 10.112.429.077 Din. Srbija in Črna gora sta plačali 2.420 milijonov, to je 23,9% vseh direktnih davkov, ostale pokrajine pa 7.692 milijonov, to je nad 76%. Po številu prebivalstva bi bilo razmerje približno 40% proti 60%. Isto, če ne še večje nesorazmerje vlada pri vplačilih carine, trošarine in taks. Srš.

Finančna delegacija bo izdala v samozaložbi »Uredbo o reorganizaciji finančne stroke in službe finančnega upravnega oblastva«, ki bo v najkrajšem času izšla v mali priročni knjižici v oktavnem formatu. Nabavna cena za komad bo 3 Din. Cena knjižice je malenkostna, da si jo bo mogel vsakdo po potrebi naročiti, kar se z ozirom na popoln preobrat v ustroju finančne stroke zelo priporoča. Naročila naj oblastva, uradi in predstojniki zbiraajo ter jih sumarično z zneskom vred odpošljejo predsedstvu delegacije do 20. t. m.

Tovariši in tovarišice! Podpisano društvo vabi vse sodne pis. uradnike(ice) s I. pis. izpitom, ali brez izpita, izvršilne uradnike, sodno pisarniške oficijante(inje), poomčnike(ice), dnevničarje(ke), da nemudoma pristopijo k podpisanemu društvu. Le v slogi je moč! — Za društvo sodnopisarniških uradnikov, oficijantov, pomočnikov in dnevničarjev. V Ljubljani, dne 25. novembra 1928. Odbor.

Poceni kupite krasne obleke in

damske plašče

pri
FRAN LUKIČ, STRITARJEVA UL. 9

Skrbna mati ne daje otrokom prave kave, temveč jim kuha redno *Žiko*. Ve, da je Žika izdelana iz rženega slada, ki je kot hranilo neprecenljive vrednosti za rast človeka.

Pliš za damške plašče

Josip Šlibar — Ljubljana, Stari trg št. 21
(Poleg Zalaznika)

DRAGINJA NARAŠČA, kdo se bori zoper njo in ščiti konzumenta, drž. nameščenca? »Naš Glas«!

Naročite „NAŠ GLAS“, ki je glasnik 9.000 organiziranih državnih nameščencev! Zadošča dopisnica na upravo, Vodnikov trg številka 5.

Za Miklavža in Božič

se priporoča za vse vrste daril poznana trgovina špecerije in delikates

Bogomir Motoh

Ljubljana, Vodnikov trg 5

PRIPOROČA SE DAMSKA KONFEKCIJA IN MODNI SALON

ALOJZIJ PAULIN

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

Prvovrstna strokovna izdelava damskih plaščev, oblek in kostumov tudi kakor vse moške garderobe po konkurenčnih cenah. — Lastna zaloga blaga. — Gg. uradnikom in uradnicam na obroke.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina
LESKOVIC & MEDEN
Ljubljana, Jurčičev trg 1.

Obiščite novo ure-
jeni oddelek za
gospode

Trpežno blago. Naj-
nižje cene. Modna
trgovina za dame in
gospode

A. ŠINKOVEC
nasl. K. SOSS
LJUBLJANA
Mestni trg 18, 19

Priporoča se
I. ČERNE
Ljubljana, Dunajska c. 28
Zaloga pohištva
in tapetništvo.

CVETLIČARNA pod TRANČO
ANTON BAJEC
LJUBLJANA

Vrtnarija: Tržaška cesta 34
TELEFON INTERURBAN 32-22

Sever & Komp., Ljubljana

Semena, poljski in gozdni pridelki

Pisalni stroj „IDEAL“ modela D
najmodernejšje konstrukcije

THE REX Co.
Ljubljana, Gradišče 10

Pletilne stroje in potrebščine,
strokovni pouk, aparate za vzor-
čno pletenje na navadnem stroju,
novost, nudi

A. KOS * Ljubljana
ŽIDOVSKA ULICA ŠTEV. 5

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo zalogo

dežnikov ter sprehajalnih palic

Popravila se izvršujejo točno in solidno

A. & E. Skabernè, Ljubljana

Velika izbira češkega in angleškega sukna.

PARNA PEKARNA

== JEAN SCHREY NASL. ==

JAKOB KAVČIČ

VEČKRAT NA DAN SVEŽE PRIZNANO
NAJBO JŠE VSAKOVRSNO PECIVO

PARNA PEKARNA
FRANC DOLINAR
LJUBLJANA

PRED ŠKOFIJO 11 ——— POLJANSKA C. 19

najtopleje priporoča svojim cenj. odjemalcem večkrat
dnevno prvovrstno sveže pecivo in različne vrste slaščic

Restavracija

IGNACIJ BANKO

Ljubljana, Kette Murnova ulica št. 3

priporoča gg. drž. uradnikom dobro postrežbo
v kvaliteti pijač in hrane.

Obleke

za moške, fante in dečke, raglane,
površnike, usnjate sukniče in dežne
plašče kupite najceneje pri tvrdki

JOSIP IVANČIČ

LJUBLJANA, Dunajska c. 7

Od 1. decembra razprodajam v reklamne svrhe 200 oblek
po Din 500.— in Din 600.—, ki so stale prej Din 850.—
in Din 950.—. **NON** Poslužite se ugodne prilike!

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Slomškova ulica št. 1

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga
modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC, LJUBLJANA

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 5

priporočata razno jesensko in zimsko blago za dame in gospode. V zalogi
vedno perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.
Na obroke proti garanciji uradov.

Nogavice, žepne robce, dišeča mila, kravate, rokavice, vezene, čipke,
razni trakovi, sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, tapetnike in kro-
jače v največji izbi pri

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Glavni založnik Ciril in Metodovih vžigalic.

Najnižje dnevne cene! Postrežba točna in solidna.

Veletrgovina

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in
deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

C. J. Hamann
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme
nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.
Predtiskarija modernih ročnih del.

Za dež in sneg!

V mokrem vremenu se boste najbolje počutili edino v snežnih čevljih, ki Vam očuvajo nogo toplo in suho in Vam s tem obvarujejo zdravje. Izbera v barvah: črni, rjavi z žametnim obrobkom ter v sivo-melirani, in drap-melirani z obrobkom iz trikotena.

Par
Din 129

BRITTO